

Ilmastoahdistusta

Tuttavani WhatsApp ryhmässä viestitti tehneensä Sitran Elämäntapatestillä laskelman omasta hiilijalanjäljestään. Ilmastoasioissa valvutuneena hän saikin todella pienen päästöarvon tuloksekseen. Muutkin ryhmässä tekivät laskelmansa, mutta tulokset olivat selvästi huonompia, kuten myös oma tulokseni. Tietoja täytellessäni panin merkille, että kysymyksiä voi tulkita monella tavalla ja vastauksen voi valita useammasta osittain totuudenmukaisesta vaihtoehdosta. Laskurin kattavuus eri elämäntapatesteiden suhteen oli kuitenkin yllättävän hyvä. Samoin se, että tuloksen saatua sai myös vinkit, miten omaa hiilijalanjälkeään voisi pienentää. Tieto lisää tuskaa ja ilmastoahdistusta.

Vinkkejä lukiessa vastausten monitulkintaisuus vahvistui. Laskenta sisälsi selvästi epävarmuuksia, yleistyksiä ja keskiarvoistuksia, vaikka tulos ilmaistaan 1 CO₂ kg:n tarkkuudella. Jos esimerkiksi valitsee, että käytössä on kesämökki, vähennysvinkiksi saa, että vapaa-ajan asunnon lämmitystä poissa-oloaikana kannattaa vähentää. Keskimäärin varmaan näin onkin. Jos kyseessä on pääosin kylmillään oleva mökki, ei todellista vähennyspotentiaalia kuitenkaan ole. No, aina on helppo löytää juuri ne kohdat, joiden naurettavuuteen vetoamalla voi koettaa vesittää itselle ikävien faktojen paljastumisen ja lievittää omaa heräilevää ilmastoahdistustaan.

Laskuria ylläpitävän Sitran sivuilta käy ilmi, että suomalaisten keskimääräinen hiilijalanjälki on noin 10 000 kg CO₂ e/vuosi. Jotta päästäisiin kansainvälisiin tavoitteisiin, joihin Suomikin on sitoutunut, pitäisi kaikkien kansalaisten pystyä painamaan päästönsä vuoteen 2030 mennessä tasolle 2500 kg CO₂ e/v. Se on iso pudotus. Ei voi vielä paukuttaa henkseleitään sillä, jos mökki ei kuluta talvella energiaa. 75 % pudotus päästöissä tarkoittaa radikaalien muutosten tekoa jokapäiväisessä elämässä. Kieltämättä alkaa ahdistaa, kun tuota tavoitetta ja omia tapojaan miettii.

Omaa hiilijalanjälkilaskelmaani tehdessäni en voinut olla ajattelematta betonia ja BY-Vähähiilisyysluokitusta ja siihen liittyvää laskuria. Onhan siinäkin yksinkertaisuuksia ja keskiarvoja. Raja-arvot on sentään annettu vain 5 CO₂ kg:n tarkkuudella. Laskurista on kuitenkin yritetty tehdä mahdollisimman luotettava ja avoin. Kaikki laskennassa käytettävät ominaisarvot ja laskentakaavat ovat kaikille laskijoille samat ja ne on esitetty julkisilta internetsivuilta löytyvässä taustaraportissa. Kaikkien on käytettävä raaka-aineille samoja rahtimatkoja ulkomailta terminaaleihin. Laskelmia tekevät henkilöt, jotka ymmärtävät betoniteknologiaa ja betonireseptien kehittelyn käytännön rajoitteet. Laskelmia myös valvotaan ja GWP-luokan käyttö vaatii tehtaan sertifiointin. Tämä on tärkeää luokiteltujen betonien päästöarvojen uskottavuuden kannalta. Tämän tärkeys kirkastui minulle entistäkin selvemmin tuttavieni laskelmien teon tuoksinassa. Kävi nimittäin ilmi, että pienen päästöarvon saanut, elämäntavoillaan vähähiilisyteen pyrkivä tuttavani oli tehnyt tahattoman virheen kotinsa lämmitysmuotoa valitessaan.

BY:n luokitus ja laskuri ovat luotettavia, ammattilaisten käyttöön tehtyjä työkaluja, joilla ala pystyy tekemään huomattavia ilmastotekoja. BY-Vähähiilisyysluokituksella halutaan kannustaa valitsemaan sopivin vähäpäästöinen betoni rakennuskohteeseen. Esimerkiksi vaihtamalla huokostamaton C30/37 betoni GWP.REF-luokasta luokkaan GWP.85 saadaan aikaan 40 kg päästövähennys betonikuutiolle. Jo 250 m³ valulla, jossa käytetään GWP.85 betonia voidaan siis saavuttaa yhden keskimääräisen suomalaisen vuosipäästöä vastaava CO₂-päästövähennys. Tämä muutos ei ole betoniteknisesti vielä kovin radikaali, GWP.85-betonilaatua on jo nyt hyvin saatavilla ja sen ominaisuudet eivät merkittävästi poikkea nykyisten betonien ominaisuuksista.

Tuntuu hienolta, että on saanut olla mukana luomassa järjestelmää, jonka avulla betonialan toimijat voivat halutessaan parhaimmillaan yhden työpäivänsä aikana tehdä tavallisen siviilielämän mittakaavan mahdollisuuksiin verrattuna valtavia ilmastotekoja. Se lievittää omaa ilmastoahdistustani. Pelkkä BY-Vähähiilisyysluokituksen olemassaolo ei kuitenkaan riitä, sitä pitää myös käyttää! Kannustan jokaista Betoni-lehden lukijaa tekemään oman Elämäntapatestinsä ja tutustumaan myös BY-Vähähiilisyysluokitukseen. Jos asemansa puolesta voi työssään ohjata betonin valintaa kohti pienempiä päästöluokkia, voi myös verrata sitä, kummalla saralla (siviilissä vai töissä) pystyy tekemään merkittävämpiä ilmastotekoja.

Lisää tietoa löytyy täältä: <https://www.sitra.fi/hankkeet/elamantapatesti/>
www.vahahiilinenbetoni.fi

Mirva Vuori, toimitusjohtaja, Suomen Betoniyhdistys ry,
mirva.vuori@betoniyhdistys.fi

Climate anxiety

The Finnish Innovation Fund Sitra has posted on its website a lifestyle test you can take to calculate your own carbon footprint. When completing the test, I noticed it is possible to interpret the questions in different ways and choose between several options that are partly true. However, the coverage of the test with respect to the different areas of life was surprisingly good. The more you know, the greater your pain and climate anxiety.

The website of Sitra that provides the test also tells that the average carbon footprint of Finnish people is about 10,000 kg CO₂ e/year. In order to reach the international carbon targets, to which Finland has also committed, every citizen should reduce their emissions to the 2,500 kg CO₂ e/year level by the year 2030. That is a massive reduction.

As I took the test to determine my own carbon footprint, I could not help thinking about concrete and the BY Low Carbon Classification with the associated calculator which defines limit values with an accuracy as high as 5 CO₂ kg. The aim has been to make the calculator as reliable and transparent as possible. All the specific values and calculation formulae used are the same for every user and presented in the background report posted on the public website. The calculations are performed by individuals with an understanding of concrete technology and the practical limitations of the development of concrete mixes. The calculations are also controlled and plants that wish to use the GWP classification need to undergo a certification process. This is important to ascertain the credibility of the emission values of classified concrete.

The Classification and the Calculator provided by the Concrete Association are reliable tools designed for professionals to help the industry to take great climate actions. The idea of BY Low Carbon Classification is to encourage the use of the most suitable low carbon concrete in each building project. For example, a switch with non-air-entrained C30/37 concrete from the GWP.REF class to the GWP.85 class brings a reduction of 40 kg in emissions per one cubic metre of concrete. In other words, in a concreting job of just 250 m³, the use of the GWP.85 concrete can reduce CO₂ emissions to an amount equalling the annual emissions of one average Finnish person. In terms of concrete technology, this is not a very radical change, as GWP.85 class concrete is already widely available and has properties that do not significantly differ from those of existing concrete types.

It feels great to have contributed to the development of a system that will help operators in the concrete industry to opt to take huge climate actions, in some cases during a single working day. People who can impact decisions, either as private persons or as part of their job, on choosing concrete types of lower emission classes can also compare which role (private or professional) produces more significant climate actions.

For more information, please visit:
<https://www.sitra.fi/en/topics/lifestyle-o/>
<https://vahahiilinenbetoni.fi/in-english/>

Mirva Vuori, Managing Director, Concrete Association of Finland,
mirva.vuori@betoniyhdistys.fi